

**Mál nr. 87/2024**

**Nafn málskotsaðila (M)**

**Nafn varnaraðila (V)**

**Heiti vátryggingar: Fjölskyldutrygging**

**Gildissvið vátryggingar. Orsakatengsl.**

**Gögn.**

21. Málskot mótt ekið 4. mars 2024, ásamt fylgiskjölum.
22. Bréf V dags. 21. október 2024 ásamt fylgiskjali.
23. Viðbótarathugasemdir M, dags. 22. október 2024 ásamt fylgiskjölum.

**Málsatvik.**

Í málskoti kemur fram að hinn 5. nóvember 2021 hafi M verið við heimilisstörf og rekið ennið í eldhúsviftu. Við það hafi hún hlotið sjónhimnulós. Hafi hún leitað til heimilislæknis hinn 9. nóvember sama árs og í sjúkradagpeningavottorði hans, dags. 24. ágúst 2022 segi m.a. að hún hafi leitað til hans fjórum dögum eftir höfuðhöggið og hafi þá getið um það þó hún hafi verið með hugann við önnur heilsufarsvandamál. Hafi M þá aftur leitað til heimilislæknis 12. janúar 2022, en í millitíðinni hafi hún farið til augnlæknis og kvartað undan minnkandi sjón á vinstra auga. Í vottorði heimilislæknis segir að ekki sé öðru slysi til að dreifa en umræddu höfuðhöggi. Hafi hún tilkynnt um slysið í frítímaslysaftryggingu sína hjá V en félagið hafnað bótaskyldu með bréfi dags. 24. október 2022, á þeim grundvelli að engin samtímagögn staðfestu umræddan atburð og orsakatengsl hans við sjónhimnulós M. Slysið sé þá ekki nefnt fyrr en í nótu augnlæknis hálfu ári eftir að það hafi átt að eiga sér stað og eftir að tjón M var tilkynnt til M. Þá séu misvísandi upplýsingar í fyrirbyggjandi vottorðum varðandi það hvernig slys M hafi atvikast. Í málskoti kemur fram að fyrirbyggjandi gögn sanni að umrætt frítímaslys hafi orsakað tjón M og standist afstaða V ekki skoðun í ljósi þess.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að höfnun félagsins byggi fyrst og fremst á því að ósannað sé að einkenni M verði rakin til þess að hún hafi rekið ennið í viftu. Standist það ekki skoðun að högg á enni geti leitt af sér rifu á sjónhimnu og hnígi öll skynsemisrök til þess að slík rifa geti ekki komið til án höggs á augað sjálft. Hvergi í samtímagögnum sé útskýrt að umrætt högg á enni kunni að hafa haft þau áhrif að sjónhimna rifnaði og verði það að teljast fjarstæðukennt. Verði því að gera ríkar kröfur til sönnunar orsakatengsla og slík sönnun hafi ekki tekist. Sé þá vel mögulegt að einkenni M hafi komið til með öðrum hætti en slysi í skilningi skilmálans, s.s. augnnuddi. Þá telji V einnig að meta þurfi sérstaklega hvort málskotsfrestur hafi verið liðinn en M hafi haft frest til og með 1. mars 2024 til að leggja mál fyrir nefndina, en málskot hafi ekki verið mótt ekið fyrr en 4. mars 2024.

Í viðbótarathugasemdum M segir að afstaða V byggi á því að lögmenn þess teljist það ekki standast skoðun að högg á enni geti leitt af sér rifu á sjónhimnu, en engin gögn styðji við þá skoðun félagsins. Vísar M til fræðigreinar sem staðfesti að höfuðáverkar geti valdið sjónhimnulósi svo og þess að í nótu augnlæknis komi fram að það sé mögulegur orsakavaldur sjónhimnulóss M að vifta hafi rekist í enni hennar. Um hafi verið að ræða harkalegt högg á enni M sem geti valdið áverka eða titringi á augnknöttinn sem geti tagnað og valdið því að sjónhimnan losni frá. Er þá vísað til fyrirbyggjandi læknisfræðilegra gagna sem staðfesti framangreint. Hvað varði málskotsfrest þá hafi málskot verið sent til nefndarinnar hinn 29. febrúar 2024, þ.e. innan tilskilins ársfrests, en starfsmaður nefndarinnar óskað þess að það yrði endursent með öðrum hætti og hafi það verið sent nefndinni að nýju 4. mars 2024.

**Álit.**

Hvað varðar það hvort málskotsfrestur skv. 2. mgr. 124. gr. laga um vátryggingarsamninga nr. 30/2004 hafi verið liðinn er rétt að taka fram að málskot M var sent nefndinni hinn 29. febrúar 2024. Þrátt fyrir að nefndin hafi, vegna atvika sem varða hana sjálfa, ekki getað veitt því móttöku fyrr en 4. mars 2024 verður því að líta svo á að M hafi krafist meðferðar málsins fyrir nefndinni innan tilskilins frests. Kemur ágreiningur aðila því til efnislegrar úrlausnar.

Ágreiningur aðila snýr að því hvort sýnt sé fram á orsakatengsl þess að M hafi rekið ennið í viftu og sjónhinnuloss hennar en sönnunarbyrði þess að slík orsakatengsl séu til staðar hvílir á M. Af fyrirbyggjandi lækisfræðilegum gögnum má ráða að M hafi leitað til heimilislæknis hinn 9. nóvember 2021 og þá getið um að hún hefði orðið fyrir höfuðhöggi fjórum dögum áður. Ekki er getið um það í sjúkradagpeningavottorði dags. 24. ágúst 2022 að í þeirri komu hafi hún kvartað undan sjóntruflunum eða öðrum einkennum frá augum, en segir þar að hún hafi getið um höfuðhöggið en ekki gert mikið út því og þá hafi ekki verið mikil sýnileg áverkamerki. Í vottorði sama læknis vegna umsóknar um endurhæfingarlífeyri dags. 15. maí 2022 segir þó að við komu 9. nóvember 2021 hafi M verið farin að finna fyrir einhverri sjóntruflun og hafi hún nefnt svarta dila fyrir augum. Hafi hann bent henni á að leita til augnlæknis. Þá hafi orðið skyndileg versnun sjóntruflana hinn 21. desember 2021. Í vottorði heimilislæknis vegna umsóknar um örorkubætur segir þá að sjónhinnulos M sé „talið koma upp úr trauma.“ Í göngudeildarnótu augnlækninga kemur fram að 21. desember 2021 hafi M leitað til augnlæknis vegna þriggja til fjögurra vikna sögu um versnandi sjón. Af gögnum málsins verður ekki ráðið hvort M hafi leitað til augnlæknis fyrir þann tíma. Í læknaþréfi augnlæknis dags. 6. apríl 2022 segir þá að vifta hafi rekist í enni vinstra megin í október „mögulegur orsakavaldur að mínu mati“. Í vottorði augnlæknis dags. 4. október 2023 segir þá „vifta rakst í vinstra megin í enni sjúklings í lok október af krafti, annað svoleiðis ekki í sögu hennar.“ M fylgir þá íslensk þýðing greinar þar sem fram kemur að höfuðáverkar geti losað sjónhinnuna.

Af framansögðu er það mat nefndarinnar að ekki liggi annað fyrir en að það sé vel mögulegt að höfuðáverki geti leitt til sjónhinnuloss. Ekkert liggur þó fyrir um hvort sjónhinnulos geti ekki verið að rekja til annarra ástæðna. Fyrir nefndinni liggur ekkert heildstætt mat augnlæknis um að áverki sé eina eða í það minnsta líklegasta orsök sjónhinnuloss, eða nánari upplýsingar um þróun einkenna M í kjölfar slyssins, eða hvort það að einkennum hafi skyndilega versnað sex vikum eftir umræddan atburð samræmist því að sjónhinnulos verði rakið til hans. Verður þá einnig að líta til þess að upplýsingar um fyrstu komu M til læknis eftir slysið eru ekki samtímaupplýsingar heldur síðari tíma vottorð og upplýsingum um þau einkenni sem M lýsti þá ber ekki að fullu saman. Ummæli augnlæknis í þá veru að höfuðhögg M sé mögulegur orsakavaldur verða þannig ekki talin nægileg sönnun þess að sjónhinnulos M verði rakið til umrædds atviks og verður M, eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni, að bera hallann af þeim sönnunarskorti.

#### Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta úr slysatryggingu fjölskyldutryggingar sinnar hjá V.

Reykjavík, 18. desember 2024.  
rafræn undirskrift

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir